

ÖLÜM

tik tak
tik tak
tik
tak

“Bu yaşta yeni ev almak da neyin nesiydi Kemal Bey?”

Gülnur’un saçları yarı örtülü tülbendinin altında bembeyazdı. 70 yılın yüküyle çökmeye başlamış omuzları, güzel bir mekan değişikliğiyle, hoş bir sürprizle yeniden dikleşmemişti. Ama sesindeki eski yılları çağrıştıran cıvıtlı sevinç ne kadar güzeldi. Kemal hayatının aşkına eskiden böyle duygu dolu bir anda hızla gidip sarılacakken, şimdi ancak yavaş yavaş ayağa kalkabildi. Kemiklerini hissediyordu. İskeleti, metal yorgunluğu olan bir makinenin çarkları, kolları, dişlileri gibiydi. Bunun zorunu değil seçilmiş bir yorgunluk olduğunu unutmuştu neredeyse artık.

Gülnur, taşınmayı yapan şirketin temizlik elamanlarının çıkardığı işi beğenmemiş, ortalığı tekrar elden geçiriyordu. Bir yandan pencerelerin iç mermerlerini silerken bir yandan da Kemal’e laf yetiştiriyordu şimdi de. Kemal, zorlu adımlarla Gülnur’un yanına ulaşmış buruşmuş yanağına bir öpücük kondurdu. O yanaktaki her kırışıklığı tanıyordu.

Beraber yaşlanmışlardı. 40 yılı geçkin bir süredir her şeyi beraber yapmışlardı.

Genç kız gibi kıkırdadı Gülnur.

“Hadi hadi, o geniş evin seni ne kadar zorladığını bilmiyor muydum sanki. Çocukların da yolu düşmüyor artık hiç zaten. Ne gerek vardı odalarda koşuşturmana.” Ayakta, dengesini korumaya çalışarak biraz da ondan güç alarak sarıldı karısına. Gülnur da başını koluna yasladı Kemal’in. “Bak sesin bile cıvıldıyor ne güzel.”

“Haklısın Kemal...” dedi Gülnur, gömleğin manşetinden çıkmış derisi sarkmış bileğini öptü kocasının. “Teşekkür ederim. Ama şimdi beni rahat bırak biraz. İşim gücüm var, azıcık ulaşılmaması zor yerlerin hepsi hâlâ toz içinde. Ne biçim temizlik yaptılarsa...” Kemal’i kolundan tutup nazikçe koltuğuna yönlendirdi. “Hadi otur sen biraz. Dikkat et düşme ama... Alışık değilsin mobilyaların buradaki düzeyine. Daha minik evimiz, araları daha dar, dikkat et.”

Gülnur’un o hep koruyucu sevgisinin yönlendirmesiyle, küçük ve yavaş adımlarına rağmen yüzünde bir gülümsemeyle koltuğuna yürüdü Kemal.

Daha yerine oturamadan arkasından çarpma sesleri geldi. Dönüp baktığında Gülnur’un yığıldığını gördü.

Ne olduğunu anlayamadı Kemal. Anlamak istemedi. Ambulansı çağırdı. Gelen ekipten birileri muhtara haber verdi. İşlemleri muhtar başlattı. Kemal ertesi gün olayın şokundan kendine gelir gibi olduğunda beyin kanaması dediler ölüm sebebi için.

İki oğlu da ABD’deydi. 10 yılı aşkın süredir uzaktaydılar. Hayatlarını orada kurmuşlardı; işleri, aileleri oradaydı. Kemal’in de işine geliyordu bu durum. İki evlattan çok daha fazlasına sahipti. Çocukları değil, nesliydi onun için

asıl önemli olan. Kendisinden haberdar olmayan ama takip ettiği o kalabalık klan...

Kemal cenazeye katılamadı. Beş günü hastanede geçmişti. Sonunda bir sağlık ekibi onu evine bıraktığında, komşuları gelip yemek yaptılar, birkaç gün sık sık uğradılar.

Genelde uzun zamandır yerleşik kişilerin oturduğu bir semtti. Bu evi bulana kadar epey takipte kalması gerekmişti zaten. Yerleşik olduklarından mıdır, taşınmanın hemen ardından gerçekleşen ölümün uyandırdığı meraktan mıdır komşuların ilgisi bilemedi. Ama hiçbir şeyi düşünecek, hiçbir ilgiye direnecek hali yoktu zaten. Karşı komşusuna onu istirahatinden kaldırmadan gelip bakabilsinler, ilgilenebilsinler diye anahtar verdi.

Yaşamsal tehlikesi yoktu. Doktorun söylediğine göre, “ani kaybın şokuyla duygusal bir travma yaşamıştı ama bu beden daha en az on yıl götürürdü Kemal’i”.

Komşuların tüm ısrarına rağmen, yatak odasında yatmamıştı. Taşındıklarının haftası dolmadan Gülnur’u kaybettiği bu ev zaten boğuyordu onu; bir de üstüne birkaç gece de olsa beraber uydukları odada yalnız başına sabahlamak istemedi.

Eve geldiği gün çocuklarla da konuşmuş, gelmelerinin bir anlamı olmadığına ikna etmişti onları. Annelerinin cenazesi zaten kalkmıştı. Kendisiyle komşular ilgileniyordu. Daha olmadı bir bakıcı ayarlayacaktı. Herhangi bir yardımcı ihtiyaç yoktu, merak etmeleri gereksizdi. Kendi işlerinin hengâmesinde bir de yarım dünya yol gelmelerine ne gerek vardı.

Doktorun on yıllık ömür tahmini, yaşlandığından beri çok hafiflemiş uykusundan her uyanışında kulaklarında yankılanıyordu.

Gülnur'suz on yıl... Düşüncesi bile kâbusu olmaya yetmişti.

“Ondan sonraya kalmamalıydım. Bu sefer çok iyi gidiyordu her şey. Huzurla ölmeliydim.”

Gözlerinde bir ışıltının gölgesi, dudaklarında yorgun ve sevimsiz bir gülümsemeye düşündü: 50 yıldır yapmadığı şeye tekrar mı başlayacaktı?

“Asla, asla, asla... Bu sefer değil.”

O kadar hâlsizdi ki ne kendisine ömürler hediye etmiş bu sürece tekrar başlamayı ne de sürece direnmek için on yılı yalnız başına nasıl yaşayıp sonunda artık öleceğini düşünebiliyordu. Hem belli mi olurdu, belki daha da uzun bir süre... Gülnursuz...

Gerçeğe sadece bedeninin ağrı ve sızılılarıyla bağlıydı. Uyuyan, uyanan, gelen komşularla iyi kötü birkaç cümle laflayan, getirdikleri çorbada kaşık kaşık içirilen bir başkasıydı sanki.

Buna bir son vermeliydi, aklını başına almalıydı.

50 yıldır terk ettiğine dönmesi bilinçli bir kararla olmadı. Eski, çok eski, yarım asırdır yüzeye çıkmamış ama kalıbı zihninde hâlâ dipdiri, derin çizgilerle kazanmış bir alışkanlıkla hareket etti.

Karşı komşunun oğlu uğrayıp hâlini sorduğunda dedi ilk. Başına üşüşenlerden iyi niyetine en güvendiği komşusu onlardı oysa:

“Düzenlenecek bazı resimler var... İki üç saatini verebilir misin?” dedi.

Ardından “Tabii Kemal amca, ne demek...” diyen üniversiteli genci, hâlsizleşmiş de uyuyakalmak üzereymiş numarasıyla gönderdi evden. Çocuk yardımcı olmak için hazırlanmışken aniden gönderilmesine şaşırды, ama Kemal alacağını almıştı zaten hiçbir şeyin farkına varmayan kur-

banından. Başından savdı onu. Gözlerini kapattı ve kendini uyumaya zorladı. Yıllardır uyuduklarından çok daha farklı bir uykuydu. Uyandıığında zihni çok daha berraktı.

Tadını almıştı tekrar. 50 yıl öncesinden damağında kalan bir tat. Daha geçen hafta yediği leziz bir yemekten tekrar sipariş etmek gibiydi.

Küçük küçük girişimlerle epeyce bir zaman toparladı. Alışkanlıkla kontrolsüzce istemelerdi. Süreleri kısa tutacak kadar devreye girebilmişti en azından vicdanı. Toplamı düşündü.

“Üç güne yakın...”

Aslında çok bir süre değildi. Yine de eski tadı tekrar zihninde ve bedeninde duyumsamak, üç günden daha fazla dinçleştirmişti Kemal’i.

Ayaklanıp kendi işlerini görmeye ve komşuları geri çevirmeye başladı. Bu kadar ilgilendikleri yeterdi. Artık işini görebilecek kadar toparlanmıştı. Kendini tutamadan aldığı zamanların vicdan azabıyla daha fazla uğraşmak istemiyordu. Karşı komşudan anahtarını geri aldı. Günlük yürüyüşlere başlayacak kadar iyileştiğini söyledi. Daha yeni komşu olduğu bu insanlara yeterince yük olmuştu zaten. Belki meraklarını belki yardımcı olma ihtiyaçlarını tatmin etmişlerdi onlar da, ama bunu yaparken ödedikleri bedelin farkında bile değillerdi.

Üstelik zaman almaların durmasıyla yaşayacağı acıyı da biliyordu. Kısa süreli alımların ardından daha hafif seviyeli yaşanan acı bile zorluydu. O acıyı yaşadığı anlara kimse denk gelmemeliydi.

Refleksle hareket etmeyi bırakmalıydı artık. Düşünmenin, geleceği planlamanın vakti gelmişti.

İlk yürüyüşünde Gülnur'un mezarını ziyaret etmek istedi. Ama yapamazdı, henüz o kadar toparlanamamıştı. Üstelik içinde bir yerlerden, çok derinden, Gülnur'un mezarına hiç gitmeyeceğini de biliyordu. Kemal olarak kaldıramazdı. Alef olarak... O da tamamen başka bir meseleydi.

Asansörü hiç sevmiyordu. Sonradan eklendiği için bir hayli küçüktü zaten. İki kişi beraber ancak kullanabiliyordu. Daireyi alırken yaşlarını düşünerek birinci kattan seçmişti Allah'tan. Zorlanarak da olsa bir kat merdiveni inip çıkabilirdi. Yakında bu eklem ağrıları da geçmişte kalacaktı nasılsa...

Yıllardır bir türlü doğru düzgün ısınamayan bedenini dizlerine kadar inen siyah kaşmir paltosuna sardı. Tüm düğmelerini kapatıp kemeri de sıkıca bağladı. Kulaklarının üzerine kadar inen koyu gri kasketini taktı. Gülnur'un birkaç sene önce aldığı bir evlilik yıldönümü hatırasıydı. Kulaklarını kapatmak istemediğini bilirdi karısı, o yüzden artık hep üşüdüğünü bildiği hâlde kulakları kapatacak bir başlık yerine kasketi tercih etmişti. Emekliliğinden beri yürüyüşleri adet edinmişti. Üşüye üşüye de olsa vazgeçmeden yaptığı yavaş adımlı yürüyüşlerinde sokağın, insanların seslerini duymayı severdi. Kulakları giderek daha zor duyduğu için, bir de örtüp ek bir engel koymazdı. Çok zorunlu hâle gelmeden işitmeye yardımcı cihazlardan da kullanmak istemiyordu.

Kapıya eli uzanırken, "Sağırılık tehlikesi de bitecek..." diye gülümsedi kendi kendine.

Sonra bir anda donakaldı. Karar vermiş miydi şimdiden? Takma dişleriyle alt dudağının içini ısırıldı. "Hayır, düşünmeliyim daha" diye sesli olarak teyit etti. Bunu yapmak zorunda kalması bile sürecin başladığını işaret ediyordu aslında. Tadı almıştı bir kere. Yıllar sonra alkolün tadına

tekrar bakan bir alkolik gibiydi. O hâli yaşayan alkolik olmuştu zamanında. Birkaç kere... Tütününü bırakmış bir tiryakinin onlarca yıl sonra tekrar dumanını içine çektiğinde yeniden başlamaya hızla yakınlaştığı andaki gibiydi durumu. Bu sefer alkolden ve sigaradan çok daha önemli ve oburca alışkanlığına dönmekten geri alabilecek miydi kendini? Şimdiye kadar hiç kurtulamamıştı yeniden başlamaktan. Ama şu son 50 yıldır temizdi. İlk kez bu sefer Gülnur sayesinde, bunca zaman kendine hâkim olabilmişti. Acılara rağmen, sızlamalara rağmen, çaresizliklere, yapamaz edemez hâle gelmelere rağmen... Giderek kendi bedeninde hapsolmuş hissetmesine rağmen...

Sonunda kapıyı açtı. Ayakkabılarını vestiyerden alıp sadece kolunu biraz uzatarak yüksekten yere bıraktı. Çıkan patırtıdan hoşlanmıyordu ama eğilmek de yorgun kemiklerini çok zorluyordu. Dönüşte kapının önünde çıkardığı yerde biraz düzeltip bırakmaya karar verdi. Gülnur olsa her zaman yaptığı gibi Kemal'in ayakkabılarını içeri alırdı.

Gülnur'la beraber yaşarkenki kararlılığıyla yaşlanmaya devam edecekse, her gün bu ağırlarla ayakkabılarını eğilip almayı, vestiyere kaldırmayı düşünme şansı yoktu zaten.

"Çekmek zorunda mısın bunları?" diye fısıldadı beynindeki ses. Alışkanlığı, ağzına bir parmak bal... Yok yok bir parmak kan bulaşmış vahşi bir ayı gibi kemiriyordu beynini.

Ayakkabılarını giydi. Dönerek alçalan 18 basamağı yavaş yavaş indi. Sokağa çıktı. Hey gidi Süleyman Nazif! Evi almayı düşündüğü bölgeyi incelerken bu sokağın ismini görünce kararını hemen vermişti. Süleyman Nazif Sokak... Vatanperver, çaresizliği çare arama zorunluluğu olarak görüp çabasını artırmak için bir motivasyon kabul eden bir insandı Süleyman Nazif. Çok yakından tanımamıştı ama aynı mecliste bulunduğu zamanlar olmuştu.

Bir gün aynı lokantada denk gelmişlerdi. Yakın masalardaydılar. Beyefendinin masasında fazlaca misafiri vardı, yanına gidip rahatsız etmemişti. Zaten o kadar yakından bir tanışıklıkları da olmadığı için sessiz kalmayı tercih etmişti. Yine de nüktelerini duyabilecek kadar yakın olmaktan hoşnuttu. Temizlik konusunda titizliğiyle meşhur şair dostu Şinasi de masasındaydı Süleyman Nazif'in. Şinasi garsondan su isteyince hemen patlatmıştı: "Oğlum, beyefendinin suyunu yıka da getir!"

Süleyman Nazif'in hatırasıyla ve sarkık yanaklarının el verdiğince gülümseyerek sokak boyunca yürüdü. Bir baston edinmeliydi. Gülnur hep öyle söylerdi. Desteğe ihtiyaç duyma fikrini kabullenemediği için tehlikeli olduğunu bile edinmemişti. İki elini arkada belinde birleştirmiş, onların baskısıyla daha dik durmaya çalışarak yavaş yavaş köşeye yaklaştı. Tek yönlü dar sokakta gelen arabalara karşı aşağı doğru yürüyordu. Neyse ki iki taraftaki kaldırım da neredeyse tek şeritli yol kadar genişti. Yine de otoparkların çıkışları, dükkânlara, apartmanlara girip çıkanlar ve kaldırımlarda yürüyenler yüzünden rahatsızlık çekiyordu. Asıl huzursuzluğu, kendi yavaş temposuyla onların hızını kesmekten kaynaklıydı, ama yine de, dünyanın yaşam enerjisini etrafında hissetmekten derin bir hoşnutluk duyuyordu. Bu enerji, eski tiryakinin sigara dumanıydı Kemal için.

Trafiğin sıkışık olduğu bir saat olsa bu yaşlı hâliyle bile rahatça geçerci karşıya. Ama şimdi öğleye doğru araçlar bir hayli hızlı geçiyordu. Yolun karşısındaki parka gitmek istiyordu. Hem otobüs durağı da vardı karşıda, oraya geçmek isteyen insanlar olacaktı tabii ki. Görünürde yaya kaldırımı olmasa bile buradan geçmeliydi. Eliyle araçlara işaret ederek yola adımını attı. Birkaç ezilme tehlikesi ve bir taksicinin penceresini açarak savurduğu küfrün ardından Vali

Konağı Caddesi'nin karşı tarafına geçebildi. Kendi sokağının tümü kadar geniş kaldırımını geçip parkın içine birkaç basamak inince ilk banka oturuverdi hemen. Aslında oturuvermeye niyet etti. Bedeninin elverdiği hızla da bu niyetini gerçekleştirdi.

Demokrasi Parkı'na gitmek istemişti. Ama enerjisi, adını henüz bilmediği ama çok daha yakın olan bu parka kadar yetmişti.

Evde kapalı kaldığı sürede gelip gidenlerden –kiminden az, kiminden çok– toplamda yaklaşık 3 gün almıştı. Zihninde gerçek bir saat gibi hissettiği yaşının 3 gün geriye gittiğini görebiliyordu. Eskiden, çok eskiden, bir güneş saati vardı orada. Ve de bir çeşit çetele. Şimdi artık dijital bir saatti zihnindeki. Yılları, ayları, günleri, hatta saatleri gösteriyordu.

“Düzenlenecek bazı resimler var... İki üç saatini verebilir misin?” Tamamen otomatik olarak çıkmıştı ağzından. Sorduğu soruyu kendisi de başka bir insanın sesini dinler gibi dinlemişti. Ama çıkmıştı bir kere. Ve delikanlı, bu zavallı yaşlıya, bu taşınır taşınmaz eşini kaybetmiş bir ayağı çukurda amcaya yardım etmek istemişti. Hemen kabul etmişti.

Çok kolaydı.

Bir kez başlayınca durmak ise çok zordu.

Gelip giden komşularla kısa sürede 3 günü tamamlamıştı. Giderek derinleşen uyuklamalarda zaman tahsilatları işleniyordu. 3 günün ve yeniden zaman almanın getirdiği dinçlikle yaptığı şeyin ne olduğunu düşünebilir hâle geldiğinde durdu. Doğrusu hemen değil; biraz da bile isteye çalmanın vicdan azabının birikmesi gerekmişti.

Damarlarında dolaşan, beyninin her kıvrımına işlemiş bu alışkanlık, o çok uzun hayatında gördüğü, bildiği ya

da duyduğu herhangi bir bağımlılıktan çok daha güçlüydü. Gençleşmenin getirdiği zindelik bir yana, tek bir dakika olsun gençleştiği bir uyku anı paha biçilmezdi.

10 kişiden 3 gün. Kimisinden iki saat belki sadece, kimisinden bir güne yakın.

2 saat, 8 saat, ya da 1 gün...

Onlar fark etmeden ömürlerinin sonundan eksiltirken o sürelerle karşılık kendisinin uykularında gün gün gençleşmesi...

Ne kadar önemli olabilir ki ömründen kaybedenler için? Ortalama 70 yıllık bir insan ömründe? 80'inde ölecek bir insan, bir gün daha erken ölse ne olur? Zaten yaşayacağı kadar yaşamış. Ya da 25'inde trafik kazasına kurban giden genç, o gün yerine ertesi gün kalsaydı arabanın altında, daha mı kolay katlanılır olacaktı genç ölümü?

Sonra sekiz saatte bile neler olabileceğini düşündü. Hatta iki saatte... 80'indeki yaşlı adam, iki saat daha dayanabilse belki uzaklardan gelen dargın kardeşison nefesten önce yetişebilecekti. Karşılıklı helallik dileyeceklardı.

25 yaşındaki zengin genç bir gün erken ölmese, belki senelerdir sevdiği ve bir ömrü paylaşmak istediği kızla evlenmiş olacaktı. Sevdiđi ve hayatını adadığı kız, zengin gencin mirasına hak kazanacak, hayatı kurtulacaktı.

Yeterince yaşamıştı. Çok ölüm görmüştü. Biten bir hayat yoktu.

“Tüm hayatlar yarım kalır!”

Gözlerinden bir damla yaş süzüldü. Zaten yarım kalacak 10 hayatı daha da yarım bırakmıştı. Yaptığı buydu.

“Düzenlenecek bazı resimler var... İki üç saatini verebilir misin?”

Böyle demişti. Ve kendi isteğiyle vermişti delikanlı. Adını bile hatırlamıyordu.